

Asia: VN/25768/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitän mahdollisuudesta lausua asiasta.

Esitetyt muutokset ovat askel oikeaan suuntaan, mutta eivät kuitenkaan täysin korjaa alan nykytilannetta. Pyydän teitä huomioimaan uutta lakia laadittaessa, että monet erityisryhmien asiakkaat – kuten lapset, seniorit, sairaalapotilaat ja liikkumisrajoitteiset – eivät usein voi valita palveluntuottajaansa samalla tavalla kuin tavanomaisissa kuluttajakyytipalveluissa. Siksi lainsäätäjällä on mielestäni velvollisuus säätää taksiliikennettä koskevaan lakiin vaatimuksia ja velvoitteita, jotka suojelevat näitä asiakasryhmiä.

Nykyinen sääntely tai esitetty sääntely ei riittävällä tavalla edellytä suomen kielen osaamista kuljettajilta, jotka toimivat erityisryhmien, kuten vanhusten, lasten tai vammaisten henkilöiden kuljetuksissa tai muissa taksikuljetuksissa. Puutteellinen kielitaito on käytännössä johtanut vakaviin väärinkäsityksiin ja jopa vaaratilanteisiin. Tällaiset tilanteet ovat erityisen haitallisia silloin, kun kuljetettavat ovat kommunikaatiokyvyn tai toimintakyvyn suhteen riippuvaisia kuljettajan ymmärryksestä ja tuesta.

Lisäksi on havaittavissa, että suomen kieltä riittävästi osaamattomat kuljettajat eivät voi täysipainoisesti hyödyntää heille tarjottavaa koulutusta, koska opetussisältö ei saavuta heitä. Tämä heikentää koulutuksen vaikuttavuutta ja saattaa lisätä virheriskejä käytännön työssä.

Kielitaidon puute estää usein myös perehtymisen paikallisiin säädöksiin, velvollisuuksiin ja oikeuksiin. Näin ollen heikentynyt kielitaito voi muodostaa esteen laadukkaaseen asiakaspalveluun ja ammattimaisen toiminnan edellytyksille.

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta

Nykytilan arvioinnissa ei ole otettu riittävästi huomioon taksien turvallisuuden heikkenemistä, joka on yksi alan suurimmista ongelmista.

Ajo-osaaminen on heikentynyt, kolarit ovat lisääntyneet, ja erityisesti pienyrittäjille tilanne on hankala, sillä jatkuvat kolarit nostavat vakuutusmaksuja.

Lainsäätäjien tulisi kiinnittää huomiota siihen, että takseissa tapahtuneet seksuaalirikokset ovat lisääntyneet huomattavasti. Niiden torjumiseksi tarvitaan tiukkoja toimia kuljettajavaatimusten osalta. Kielitaidottomuus liittyy usein edellä mainittuihin ongelmiin.

Seksuaali-, väkivalta- ja petosrikosten ennaltaehkäisemiseksi taksiliikenteessä on lainsäädännössä ehdottomasti vahvistettava kuljettajien soveltuvuuden arviointia sekä ennen luvan myöntämistä että sen voimassaolon aikana.

Valvonnan tulee olla jatkuvaa, ennaltaehkäisevää ja reagoivaa – pelkkä lupaehtojen täyttäminen lupahakemusvaiheessa ei riitä takaamaan asiakasturvallisuutta.

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Ehdotukset ovat kannatettavia. Esitetyt rikokset luvan saamisen esteeksi edistävät turvallisuutta. Erityisesti kokeen osalta on tasapuolisuuden nimissä tärkeää siirtää järjestämisvastuu Liikenne- ja viestintävirastolle.

Lisäksi esittäisin seuraavat lisäykset:

Hakijan (luonnollinen tai oikeushenkilö) rekisteröidyn kotipaikan tulisi olla Suomessa.

Jos hakija on viimeisen viiden vuoden aikana oleskellut maassa, josta Suomen viranomaiset eivät saa rikosrekisteritietoja, hänen tulisi toimittaa luotettava todistus hyvämaineisuudestaan kyseisen maan viranomaiselta.

Huomionne taksien tunnistamista, valvontaa ja hinnoittelua koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Ehdotukset ovat kokonaisuudessaan kannatettavia.

Erityisesti taksikilpien ja niiden myöntämiseen liittyvä prosessi lisää kuluttajaturvaa. Vara-autojen osalta tulee varmistaa, ettei synny mahdollisuuksia väärinkäytöksiin. Nykyisin etenkin sesonkiaikoina ilmestyy kaupunkeihin "varatakseja", jotka eivät todellisuudessa ole varatakseja. Tämä vääristää kilpailua, sillä näiltä ajoneuvoilta ei vaadita kalliimpia luvanvaraisen ajoneuvon vakuutuksia.

Kuljettajan nimen tulee nykyisin olla nähtävillä ajoneuvossa. Asiakkaan näkökulmasta parempi vaihtoehto olisi viranomaisen myöntämä yhtenäinen kuvallinen kuljettajakortti. Tähän soveltuisi hyvin taksinkuljettajan ajolupa, jonka kääntöpuolella ei näy henkilötunnusta.

Taksamittarin pakollisuus on erittäin kannatettava toimenpide, joka yhtenäistää vaatimuksia ja helpottaa viranomaisten valvontaa. Pakollinen taksamittari ei estä alustatalouden toimintaa eikä uusia innovaatioita. Sen hyödyt – kuten tiedonkeruu, verotus ja kilometriseuranta – ovat selvästi suuremmat kuin mahdolliset haitat. Väite siitä, että mittarin hankintakustannukset estäisivät tai nostaisivat alalle tulon kynnystä, on perusteeton. Jos yritystoiminta ei kestä tällaisia kustannuksia, ei sillä ole muutenkaan elinkelpoisia edellytyksiä.

Huomionne taksinkuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Ehdotetut rikosesteet ja koulutusvaatimus ovat kannatettavia, koulutus tulisi vaatia jo alalla olevilta kokonaisuudessaan eikä vain esitetyn täydennyskoulutuksen verran. Lisäksi tulisi asettaa ajoluvan uusimiseksi velvoite käydä suorittamassa koe uudelleen.

Osittain lakiesitys kuitenkin heikentää vaatimustasoa ja asettaa hakijat eriarvoiseen asemaan, sillä EU- ja ETA-maiden vaatimukset taksinkuljettajille vaihtelevat suuresti.

Seuraava kohta tulisi poistaa esityksestä, sillä se ei edistä taksiliikenteen luotettavuutta tai turvallisuutta vaan heikentäisi sitä:

”Taksinkuljettajan pätevyysvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa 1384/2015 tarkoitettu päätös muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta vastaavasta muussa EU- tai ETA-valtiossa suoritetusta kelpoisuudesta.”

Taksinkuljettajan tulee osoittaa pätevyytensä Suomessa suoritettulla koulutuksella ja kokeella. Kulttuuri- ja liikenneolosuhteet poikkeavat Suomessa merkittävästi monista muista EU- JA ETA-maista. Esimerkiksi Virossa tai Romaniassa taksiajoluvan saanut henkilö ei mielestäni saisi ilman lisäkoulutusta ja koetta aloittaa taksiajoa Suomessa.

Lisäksi ehdotan, että jatkossa hakijalta, jolla ei ole Suomessa suoritettua ajokorttia, vaaditaan hyväksytty ajonäyte. Taksien liikennevahingot ovat lisääntyneet ja usein kuljettajilla ei ole Suomessa suoritettua ajokorttia.

Rikosrekisterimerkinnot seuraavista rikoksista luonnoksessa olevien lisäksi tulisi asettaa esteeksi taksinkuljettajan ajoluvan saamiselle:

Järjestäytyneeseen rikollisuuteen osallistuminen

Terrorismirikokset

Luvaton liikenteen harjoittaminen

Toiminta ilman taksinkuljettajan ajolupaa

Törkeä kiristys

Laiton maahantulon järjestäminen

Kaikki edellä mainitut rikokset osoittavat henkilön sopimattomuutta alalle, jossa asiakkaina on usein haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä.

Huomionne esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

Lukuun ottamatta EU- ja ETA-maissa suoritettua kelpoisuutta koskevaa kohtaa, esityksen vaikutukset ovat myönteisiä ja parantavat taksiliikenteen turvallisuutta, mutta eivät riittävästi. Taksiryityksille, jotka harjoittavat liiketoimintaa kestävin perustein, muutoksien kustannukset eivät muodostu toiminnan esteeksi.

Huomionne esityksen voimaantuloa ja siirtymäsäännöksiä koskevasta luvusta 9

Siirtymäsäännösten tulisi olla mahdollisimman nopeita.

Huomionne muista mahdollisista asioista

Etukäteisvalvontaa ja hakijoiden seulontaa tulee vahvistaa lupaprosessin yhteydessä, koska poliisilla ei ole riittäviä resursseja valvontaan. Tämä voidaan toteuttaa asettamalla yhtenäiset kelpoisuusvaatimukset, määrittelemällä esteet sopimattomuutta osoittavien rikosten perusteella, järjestämällä koulutuksia ja kokeita sekä taksikilpien myöntämisen yhteydessä tapahtuvalla valvonnalla.

Vuoden 2018 jälkeen taksiliikenneluvan ja/tai ajoluvan saaneet tulisi velvoittaa suorittamaan kokeet uudestaan, koska monet ovat saaneet luvat vilpillisin keinoin. Tämä korjaisi alaa tehokkaasti.

Esimerkiksi luonnoksessa esitetyistä rikkomuksista, joista voidaan määrätä sakkoja, tulisi olla mahdollista peruuttaa taksinkuljettajan ajolupa määräajaksi tai kokonaan toistuvien rikkomusten takia. Vastaavasti taksiyrittäjältä tulisi voida peruuttaa liikennelupa määräajaksi tai kokonaan toistuvien, esityksessä sakolla rangaistavien rikkomusten perusteella

Luvan myöntäminen ei saa tarkoittaa automaattista oikeutta toimia alalla pysyvästi. Myös luvan voimassaoloaikana viranomaisilla tulee olla velvollisuus ja riittävät valtuudet valvoa kuljettajien ja yrittäjien toimintaa. Mikäli ilmenee rikoksia tai muita seikkoja, jotka vaarantavat asiakasturvallisuuden tai osoittavat ilmeistä soveltumattomuutta, tulee ajolupa tai liikennelupa voida peruuttaa joko määräajaksi tai pysyvästi.

Samuel Pekari

Taksiyrittäjä

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Pekari Samuel
Hillonummi - Taksiyrittäjä